

Grond success per ils Gaelics da la Scozia

■ **Ins po senz'auter cumparegliar ils Gaelics da la Scozia cun ils Rumantschs.** Er els vivan en lur maioritad en ina part periferica da lur terra, il dumber da pledaders è cun radund 60 000 bunamain medem sco il dumber da Rumantschs ed er ad els manca in center economic e spirtal. E tuttina fan els adina puspè surstar cun novitads nunspetgadas.

Gaelic en l'UE

La davosa novitad è da qualifitgar sco pitschna sensaziun. Gaelic è «zwar» betg daventà la 24avla lingua uffiziala da l'UE, però han uss ils Gaelics da la Scozia il dretg da s'adressar en lur lingua a tut las instituziuns da l'UE ed era da retschaiver la resposta en quella lingua.

L'administraziun numna quest status da la lingua gaelica ina lingua co-uffiziala. Sch'ins quinta or la procentuala dals sessantamilli Gaelics sin ils radund 500 milliuns abitants en l'UE, alura è quest status da mo gist 0,012% ina vaira sensaziun.

Ils ministers da la Scozia han fatg a savair ch'els vegnian a far diever da la lingua gaelica a las sentupadas dal Cussegl da l'UE. L'emprima giada vegn gaelic a vegnir udì e translata a la dieta dals ministers d'educaziun a Brüssel ils 26 da november.

Il minister da cultura da la Scozia, *Michael Russell*, ha ditg ch'el saja «Fitg ventiraivel che la lavur d'advocat en favur da la lingua e cultura gaelica da la regenza da la Scozia haja finalmain purtà fritgs». Plinavant saja el «persvadì che quest pass saja in grond zap per la reconuschientscha dal Gaelic tant en l'Europa sco er a chasa en Scozia».

Comunn na Gaidhlig, in'organisaziun cun visiuns e strategias

Il spiritus rector da questa reconuschientscha sin il champ europeic è la Comunn na Gaidhlig, l'organisaziun da promoziun da la lingua e cultura gaelica. Ella è en stretga collavuraziun cun la regenza da la Scozia, cun il parlament scot e cun tut las autoritads statalas en tut la terra. Exemplaricamain tgira ella er ils contacts cun la magistraglia, cun las medias e naturalmain cun ils pledaders da la lingua. Quel contact cun mintga singul entschaiva gia avant la naschientscha. Uschia vegn mintga dunna en speranza en il territori gaelic infurmada cun in prospect davart ils avantatgs da la bilinguitad. Ella survegn datas da contact da canortas, scolettas e scolas vischinantas che porschan in'educaziun bilingua.

La Comunn na Gaidhlig lavura cun visiuns e strategias claras e transparentas.

La lavur da l'organisaziun portablers fritgs betg mo sin il palantschieu europeic. Il pli impurtant è forsa il fatg che la massiva digren da pledaders en ils onns 80 e 90 ha pudì vegnir franada. La schientscha gaelica è creschida massivamain perquai che la Comunn na Gaidhlig n'administrescha betg mo las subvenziuns statalas, mabain planisescha ensemen cun ils pledaders e las pledadras il svilup da la lingua e cultura gaelica. Ella porscha plaz e platfurma per visiuns, elavura strategias e realisescha projects concrets. Ina cordiala gratulaziun a questa minoritad cun sia sauna confidenza en sasez e ses avegnir!

Andrea L. Rassel